

Duplicacions (II)

Oracions com «Hi pensen a renunciar-hi», o com «Hi renunciem a pensar-hi» —dèiem ahir—, contenen una duplicació, en l'ús del pronom *hi*, que no és la mateixa que observem en oracions com «Hi vaig anar-hi» o «No hi vull pensar-hi». Com que els pronoms *en* i *ho* tenen també capacitat, en certs casos, per a representar un infinitiu, escau de veure si poden ésser també objete del mateix comentari.

La duplicació d'una oració com «En volen parlar-ne» és la mateixa que la de «Hi van anar-hi». Cal dir, *En volen parlar* o *Volen parlar-ne*. I «Se n'abstenen de parlar-ne» és un cas anàleg a «Hi pensen a renunciar-hi»: el pronom *en* (escrit *n*) que precedeix el verb *abstenir-se* no duplica el que ve després de *parlar* (escrit *ne*), sinó tot el complement de *parlar-ne*. És, per tant, una oració que cal corregir suprimint el primer *en* o tot el complement d'infinitiu: *S'abstenen de parlar-ne* o bé *Se n'abstenen*, en què *en* (*n'*) vol dir de *parlar-ne*.

El pronom neutre *ho* pot substituir, generalment, l'infinitiu que fa de complement directe de verbs com *decidir*, *procurar*, *desitjar*, *acordar*, *aconsellar*, *assajar*, etc. (Veg. nota pàg. 86, Gramàtica catalana, P. Fabra, Teide, 1956). Així, *Ha decidit no dir-li res més* es pot reduir a

Ho ha decidit. Ara, els pronoms complements d'aquests infinitius, complements d'un verb anterior, són atrets per aquest verb, i així, en lloc de *Decideixen fer-ho* es diu sovint *Ho decideixen fer*. Segons Fabra (Gramàtica de l'Institut, pàg. 100), en general, cal evitar aquesta atracció, adjuntant a cada verb els complements seus. Segurament que no tots els verbs indicats tenen la mateixa capacitat d'atracció, però frases com *Ho decideixen fer*, *Ho procuren saber* i *Ho desitgen comprar* semblen no únicament viables sinó perfectament acceptables, al costat, és clar, de *Decideixen fer-ho*, *Procuren saber-ho* i *Desitgen comprar-ho*, que són les més normals. Hi ha, però, qui també incorre en duplicacions com «*Ho decideixen fer-ho*», «*Ho procuren saber-ho*» i «*Ho desitgen comprar-ho*». Teòricament, el pronom *ho* inicial, tant pot duplicar el complement de l'infinitiu, com en «*Ho volia fer-ho*», com l'infinitiu més el seu complement. Cal considerar, però, que en realitat és el primer cas. La prova: *Decideixen anar-hi* no es duplica en «*Ho decideixen anar-hi*», sinó en «*Hi decideixen anar-hi*».

Albert Jané